

Zhrnutie výsledkov kontroly poskytovania nepriamej štátnej pomoci formou úľavy na dani z príjmu právnických osôb

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) vykonal v zmysle plánu kontrolnej činnosti na rok 2006 kontrolu poskytovania nepriamej štátnej pomoci formou úľavy na dani z príjmu právnických osôb v 16 vybraných daňových úradoch.

Účelom kontroly bolo preveriť správnosť postupu daňových orgánov pri kontrole poskytovania nepriamej štátnej pomoci formou úľavy na dani z príjmu právnických osôb v roku 2004 v zmysle zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci“), zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov“) a súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov.

Kontrola NKÚ SR bola zameraná na overenie:

- základných údajov daňových subjektov a poskytnutej nepriamej štátnej pomoci formou úľavy na dani z príjmov právnických osôb, najmä čo sa týka overenia údajov zapísaných v Obchodnom registri SR (obchodné meno, dátum vzniku, predmet činnosti a pod.) a overenia účelu, výšky a čerpania schválenej nepriamej štátnej pomoci,
- postupu daňových úradov v procese schvaľovania žiadosti o poskytnutie nepriamej štátnej pomoci formou úľavy na dani z príjmov právnických osôb,
- postupu daňových úradov pri výkone kontroly použitia prostriedkov, oprávnenosti vynaložených nákladov a dodržiavania podmienok poskytnutia nepriamej štátnej pomoci formou úľavy na dani z príjmov právnických osôb.

Kontrolou NKÚ SR bola v príslušnej evidencii a dokladoch daňových úradov overená správnosť údajov o daňových subjektoch a ich súlad s údajmi zapísanými v Obchodnom registri SR najmä čo sa týka: obchodného mena, sídla, identifikačného čísla, právnej formy, predmetu činnosti, základného imania a výšky vkladu zahraničnej osoby, pričom neboli zistené nedostatky.

Ďalej bola kontrolou overená správnosť evidencie údajov podľa účelu štátnej pomoci, schválenej výšky štátnej pomoci a jej čerpania v jednotlivých rokoch.

NKÚ SR kontrolou zistil, že daňový úrad Tmava evidoval poskytnutú nepriamu štátnu pomoc v nesprávnej výške. Na základe upozornenia NKÚ SR, daňový úrad Tmava oznámil správnu výšku úľavy na dani z príjmov právnických osôb pracovisku Daňovému riaditeľstvu SR Tmava.

Kontrolou NKÚ SR bola v dokladoch daňových úradov overená správnosť postupu daňových úradov v procese dokladovania žiadostí daňových subjektov o poskytnutie nepriamej štátnej pomoci vo forme úľavy na dani z príjmov právnických osôb.

Kontrola bola zameraná najmä na zistenie úplnosti predkladaných dokladov potrebných pre posúdenie splnenia podmienok, za ktorých sa môže nepriama štátna pomoc poskytnúť. Kontrolou predložených dokladov neboli zistené nedostatky.

NKÚ SR overením postupu daňových úradov pri kontrole oprávnenosti vynaložených nákladov a dodržania podmienok poskytnutia štátnej pomoci u vybraných daňových subjektov zistil porušenie zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole, príp. zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v nasledovných prípadoch:

- DÚ Kysucké Nové Mesto, DÚ Turčianske Teplice, DÚ Skalica a DÚ Trnava v 1 prípade, DÚ Nitra I v 2 prípadoch a DÚ Martin v 3 prípadoch porušili § 21 ods. 2 a § 17 písm. f) a písm. g) zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole tým, ženeuviedli v zázname o výsledku kontroly miesto a čas vykonania následnej finančnej kontroly, prekontrolované písomnosti, doklady vzťahujúce sa k predmetu následnej finančnej kontroly a vyhodnotenie plnenia podmienok poskytnutej nepriamej formy štátnej pomoci,
- daňový úrad Skalica vydal „Oznámenie o štátnej pomoci“ v rozpore s § 21 ods. 1 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci,
- daňový úrad Skalica v správe o výsledku kontroly uviedol výrok o skončení následnej finančnej kontroly v rozpore s § 22 ods. 1 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole,
- daňový úrad Nitra I ako poskytovateľ štátnej pomoci nepreukázal splnenie povinnosti podľa § 28 ods. 2 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci o zasielaní súhrnných správ o poskytnutej štátnej pomoci za roky 2003 a 2004 Úradu pre štátnu pomoc.

NKÚ SR na základe výsledkov vykonanej kontroly vo všeobecnosti konštatuje prínos poskytovania nepriamej štátnej pomoci formou úľavy na dani z príjmov právnických osôb z hľadiska posilnenia investícií do slovenskej ekonomiky a vytvárania nových pracovných miest v príslušných regiónoch Slovenskej republiky.

Za obdobie rokov 1999 až 2005 vybraní príjemcovia štátnej pomoci investovali finančné prostriedky celkom v sume 41 158,7 mil. Sk.

V období rokov 1999 až 2005 vytvorili vybraní príjemcovia štátnej pomoci spolu 10 497 nových pracovných miest.

Kontrolou postupu vybraných daňových úradov pri výkone kontroly použitia prostriedkov štátnej pomoci, oprávnenosti vynaložených nákladov a dodržania podmienok poskytnutia štátnej pomoci bolo zistené, že daňové úrady v nedostatočnej miere vykonávali predmetnú kontrolu. Vo väčšine prípadov bola táto kontrola vykonaná prvýkrát až na základe požiadavky NKÚ SR.

Ďalej bolo kontrolou NKÚ SR zistené, že v prípade kontroly štátnej pomoci sa daňové úrady zameriavali iba na správnosť plnenia podmienok poskytnutia štátnej pomoci, ale nevykonávali kontrolu dane z príjmov právnických osôb, ktorá veľmi úzko súvisí s overením správnosti výšky uplatnenej úľavy na dani.

NKÚ SR odporúča zjednotiť systém kontroly nepriamej štátnej pomoci poskytnutej formou úľavy na dani z príjmov právnických osôb jej poskytovateľmi. NKÚ SR ďalej odporúča, v prvom rade vykonanie kontroly dane z príjmov právnických osôb, následne vykonávať každoročne priebežnú kontrolu použitia prostriedkov, oprávnenosti vynaložených nákladov a dodržania podmienok poskytnutia štátnej pomoci a komplexne vykonať kontrolu po ukončení schválenej doby čerpania nepriamej štátnej pomoci.

Bez predchádzajúcej kontroly dane z príjmov právnických osôb nie je možné objektívne posúdiť správnosť výšky uplatnenej nepriamej štátnej pomoci formou úľavy na dani z príjmov, ktorú si podnikateľské subjekty uplatnili. Pretože daňové príjmy štátneho rozpočtu SR sú každoročne nižšie o sumu poskytnutej nepriamej štátnej pomoci formou úľavy na dani z príjmov právnických osôb, tzn. o 4 až 6 mld. Sk, je nevyhnutné, aby ich kontrole bola venovaná zodpovedajúca pozornosť.

Kontrolované daňové úrady, v ktorých boli kontrolou NKÚ SR zistené nedostatky, prijali opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, ktorých plnenie bude NKÚ SR v rámci kontrolnej činnosti ďalej sledovať a kontrolovať.